

FYSIS (contra Aristotelés aj.)

Aristotelés má za to, že FYSIS je jsoucí, že to je „jsoucno“; dokonce takové jsoucno, které „obsahuje v sobě“ (jak překládá Kříž, Met s.71) „hmotu“ (tedy je „srostlicí“ tvaru a látky čili „konkrétem“); na druhé straně však má za to, že to, co je společné více jsoucňům, není „jsoucím“ ve smyslu „toto zde“. Tato nevyjasněnost resp. nesjednocená vícevýznamnost nás nutí se problémem tzv. FYSIS důkladněji zabývat. Rozhodně nemůžeme připustit, že by mohlo jít jen o jakési „abstraktum“, už proto, že každá skutečná událost (pravá) má svou individuální a vskutku jedinečnou FYSIS, takže každé abstraktum se už od této jedinečnosti nutně vzdaluje. Za druhé nesmíme připustit, abychom FYSIS ztotožnili s něčím, co je vyzdviženo z dění a času: FYSIS se děje, stává, nastává, je náležitostí každého „bytí“. Vážená je také otázka, zda je FYSIS „vykonávána“, anebo zda spíše sama „vykonává“, tj. zda FYSIS předchází ustavení subjektu, anebo zda se ustavuje až aktivitami subjektu (nebo aspoň za jejich nezbytné asistence). Když bych to měl uvést do kontextu svých dosavadních úvah, zejména úvah o ustavení subjektu „započtením“ primordiální „akce víry“ (která by měla subjektu a jeho ustavení předcházet a vlastně být počátkem jeho ustavení), znamenalo by to položit si otázku, jak FYSIS (individuální, jedinečná) souvisí se subjektem a jeho ustavením, nejenom s jeho „bytím“ (či životem).

(Písek, 060524-2.)